

Zabezpečení stavebních komplexů

Oblast zabezpečení stavebních komplexů v České republice se za posledních osmnáct let velmi bouřlivě rozvíjela. S budováním nových obytných, kancelářských, obchodních, průmyslových a dalších objektů s rozsáhlou vnitřní infrastrukturou bylo nutné vhodnými způsoby zajistit i jejich celkovou bezpečnost – tedy vnější ochranu, kontrolu vstupu a další části, které vzhledem k jejich složitosti již nebylo možné zabezpečovat pouze fyzickou ostrahou. Řešením se stalo elektronické a technické zabezpečení propojené s elektronickým řízením budov. A právě tato oblast zabezpečení zaznamenala nejvýraznější technický pokrok, díky němuž byla rychle dohnána ztráta oproti vyspělým zemím. Navíc se objevily nové přístupy a řešení, jejichž využitím se český trh dostal v oblasti komplexních zabezpečovacích systémů na úroveň vyspělých států Evropy.

Situace před rokem 1990

Do roku 1989 se zabezpečení objektů v tehdejší Československu řešilo prostředky dostupnými v té době, které nebyly srovnatelné s technikou v zemích západní Evropy. Bezpečnost objektů v největší míře zajišťovala mechanická zábrana (zámky, mříže apod.) a fyzická ostraha, a k tomu se v některých případech přidružovalo také elektronické zabezpečení. Úroveň zabezpečovacích ústředí a detektorů byla vlivem uzavřenosti minulého režimu nízká. Tato úroveň se odrážela i ve spolehlivosti těchto systémů, ale ani uživatelský komfort a výtěžnost informací z této techniky nebyly příznivé. Od roku 1974 do roku 1989 bylo střežení objektů zajišťováno výhradně Službou ochrany objektů VB, která střežila čerpací stanice, kulturní objekty, sklady travin, bankovní objekty apod. Její centrály (Centr KM, Rona, Něva, TCP60, Tvrz, Genova) přenášely informace prostřednictvím telefonních linek. V roce 1989 pracovníci Služby ochrany objektů VB (v tehdejší ČSSR) střežili téměř osm tisíc objektů. V pultech centrální ochrany, což byly svými rozměry úctyhodné „šatní skříně“, se scházely informace o poplachu z jednotlivých objektů. Poplach byl signalizován pouhým rozsvícením žárovky, v lepším případě LED, bez jakýchkoliv dalších podrobností.

Prvotní rozmach

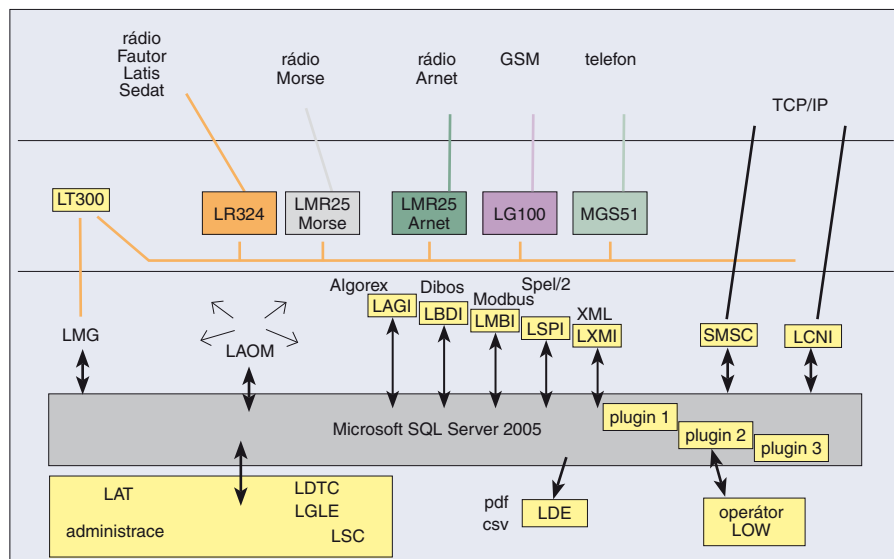
Po roce 1989 s uvolněním obchodu a transferu technologií začala etapa rozmachu bezpečnostních systémů. Ve velkém měřítku se díky nové zahraniční technice instalovaly zabezpečovací ústředny (EZS) do objektů velkého, ale i malého rozsahu. Počáteční boom zabezpečovací techniky s sebou přinesl i některé problémy. Mezi ně patřila především skutečnost, že mnoho malých firem se zaměřovalo hlavně na obrat v oboru instalací jednodušších zařízení s cílem zabezpečit objekt, ale se servisním zájemem se příliš nepočítalo. Ve stejné době se na trhu také objevili i první tuzemští výrobci bezpečnostní techniky, kteří byli v mnoha případech dobrými konkurenty zavedených zahraničních firem. Tato etapa zabezpečení objektů byla jakýmsi hledáním možností, vhodné techniky a spolehlivých

firem. Ukázalo se, že nestačí mít „slušnou“ techniku, ale je velmi důležité, aby tato technika byla správně nainstalována a také podle charakteru objektu a především podle potřeb uživatele správně nastavena. Výstupy zabezpečovacích systémů se v tomto období řešily instalací výkonné externí sířeny, telefonické

v té době začaly více instalovat i kamerové systémy, jež se staly cenově dostupnými.

Ke komplexnímu řízení infrastruktury budov

Na sklonku devadesátých let a začátku 21. století nastala etapa centralizace bezpečnostních systémů. Ve větších objektech se vedle systémů EZS a EPS začaly uplatňovat také prvky klíčového hospodářství, systémy kontroly vstupu (SKV), docházky, stravování, rozhlasu, řízení parkovacího provozu, kamerové systémy (CCTV), řízení vytápění, klimatizace, vzduchotechniky, výtahů, osvětlení, ovládání žaluzií, čerpadel, obecné systémy měření a regulace (MaR) a další speciál-

Obr. 1. Struktura systému Latis SQL, který pracuje jako kombinace lokální nadstavby a současně jako stanice dálkového střežení

kým nebo rádiovým připojením na vznikající bezpečnostní agentury nebo na pult centrální ochrany Policie ČR.

Technika se postupně zdokonalovala a u větších společností vlastních větší počet budov se již tehdy projevil dodnes platný trend, že je výhodné spolupracovat s firmou, která zaručí instalaci a servis stejně a ověřené techniky ve všech objektech.

Po několika letech se souběžně s montážemi zabezpečovací techniky začala objevovat, hlavně u větších objektů, instalace požárního systému. Elektronické požární systémy (EPS) se vyznačují vyšší ekonomickou náročností. Zhruba v polovině devadesátých let 20. století se díky prvotnímu rozvoji elektronických systémů a obzvláště počítačové techniky začaly objevovat nadstavbové prvky, které usnadňují obsluhu bezpečnostní techniky v rozsáhlejších objektech. Kromě těchto nadstaveb se

ní systémy, které chce uživatel v co největší míře automatizovat a pod dohledem obsluhy ovládat. Mezi takové speciální systémy patří např. perimetrická ochrana, která zajišťuje ochranu objektu pomocí speciálních kabelů instalovaných na plotech nebo zakopaných do země. Tyto systémy jsou velmi přesné a dokážou identifikovat na plotě o délce několika kilometrů s přesností na metr otřesy způsobené osobou, která se snaží překonat plot, přičemž silný vítr či jiné přírodní vlivy poplach nevyvolávají. Do perimetrických systémů lze také zařadit elektronické závory, které ovšem bývají většinou součástí EZS.

V rozsáhlejších objektech nachází uplatnění jednotný systém s integrovaným řízením a správou, označovaný jako „inteligentní budova“. Tento termín, jenž vznikl počátkem 90. let minulého století v USA, sice není přesným vyjádřením uvedeného řešení, nic-

